

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ DE SALUT DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL PM 1095-2011

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2022

Núm. 77

Presidència de la Sra. Beatriu Gamundí i Molina

Sessió celebrada dia 23 de març de 2022

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) RGE núm. 4965/21**, presentada pel Grup Parlamentari Ciudadanos, relativa a mesures per garantir els drets i l'atenció adequada a les persones que pateixen esclerosi lateral amiotròfica, ELA, i a les seves famílies. [1382](#)
- 2) RGE núm. 11834/21**, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a salut i benestar a través de la cultura... .. [1386](#)
- 3) RGE núm. 12008/21**, presentada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, relativa a evitar el sobrepès i l'obesitat infantil. [1389](#)
-

(El Sr. Vicepresident inicia la direcció del debat)

EL SR. PRESIDENT:

Bona tarda, senyores i senyors diputades. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui relatiu al debat de les proposicions no de llei RGE núm. 4965/21, 11834/21 i 12008/21.

1) Proposició no de llei RGE núm. 4965/21, presentada pel Grup Parlamentari Ciudadanos, relativa a mesures per garantir els drets i l'atenció adequada a les persones que pateixen esclerosi lateral amiotròfica, ELA, i a les seves famílies.

Passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 4965/21, presentada pel Grup Parlamentari Ciudadanos, relativa a les mesures per garantir els drets i l'atenció adequada a les persones que pateixen esclerosi lateral amiotròfica, ELA, i a les seves famílies. Per a la seva defensa té la paraula, per part del Grup Parlamentari Ciudadanos, el Sr. Gómez, per un temps de cinc minuts.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Moltes gràcies, president, molt bona tarda a tothom i una salutació especial també als companys de l'Associació ELA Balears, que fan el seguiment d'aquesta sessió coneixent l'ordre del dia, per tant, una salutació molt especial.

Crec important també contextualitzar el motiu d'aquesta iniciativa, es va presentar fa 10 mesos, en el mes de maig, i l'objectiu és proposar a aquesta comissió i demanar el suport, esper que sigui per assentiment o unànime, d'aquesta proposició no de llei adreçada a mesures per garantir els drets i l'atenció adequada a les persones que pateixen esclerosi lateral amiotròfica i, evidentment, als seus cuidadors i a les seves famílies. I crec important contextualitzar que es va presentar en un context de pandèmia, però, atesos els resultats i l'evolució, entram en una setena ona, per tant, sempre serà vigent el caràcter urgent i immediat ja que no és només una qüestió sanitària, sinó una qüestió social i econòmica la que aborda aquesta iniciativa.

La esclerosi lateral amiotròfica, ELA, es una enfermedad progresiva del sistema nervioso que afecta a las células nerviosas en el cerebro y en la médula espinal y causa pérdida del control muscular. Esta patología neurodegenerativa e incapacitante, en su fase más avanzada acaba paralizando por completo los músculos del cuerpo de la persona afectada y también afecta a la deglución, la respiración y la comunicación.

Cada año se realizan aproximadamente 900 nuevos diagnósticos de esta enfermedad y la ELA sigue siendo la patología neurodegenerativa más frecuente en España, según su incidencia, por detrás de la demencia y el Parkinson.

Según la Fundación Luzón, el número de afectados de ELA es bajo en comparación con otras enfermedades, lo que la

convierte, y esto es uno de los objetivos también de estas iniciativas y las proposiciones que presentamos, en una enfermedad invisible. A pesar del reducido número de casos ELA, es considerada como la enfermedad de la motoneurona más frecuente en el adulto y también la más grave.

En España estudios recientes observan valores superiores a otros, en la tasa de media mundial de prevalencia, y estamos en una situación de 5,4 casos cada 100.000 habitantes.

Se debe incidir en los retrasos que se están produciendo, y eso también es objeto de esta iniciativa, para el diagnóstico y algunos errores que se producen a la hora de realizar este diagnóstico, consecuencia también de bastante falta de preparación y formación del personal, así como las demoras que se producen en la atención. Es fundamental reducir la demora de estos diagnósticos, por lo tanto, para que los pacientes puedan acceder a la mayor brevedad posible a recibir la atención y el tratamiento que la enfermedad conlleva,

El sistema de ayudas y prestación de servicios es básico y fundamental para que las personas dependientes en el tiempo que transcurre entre la solicitud de la valoración y el grado de dependencia, que está entre 7 meses y 1 año en muchísimos casos, pues sea abordado, y es una de las principales urgencias.

En el 2021 habría unas 57 personas diagnosticadas ELA y desde luego son un número que sigue siendo invisible y sigue siendo urgente abordar.

La velocidad con la que avanza la enfermedad en estas personas y los numerosos problemas burocráticos que retrasan el reconocimiento del derecho de prestación y ayudas previstas son otras de las necesidades para abordar y actuar con urgencia.

Según el estudio de la Fundación Luzón el coste medio de las atenciones a un enfermo de esclerosi lateral amiotròfica ronda los 35.000 euros al año, y en una situación de crisis evidentemente mucho más grave el apoyo que necesita, es mucho más necesario el apoyo que necesitan las familias y las personas y sus cuidadores.

Quiero decir también que hemos avanzado muchísimo. También es verdad que hay un plan de estrategia ELA de las Illes Balears del 2019 al 2023, y que recientemente el Congreso de los Diputados ha aprobado, ha tomado en consideración una iniciativa del Grupo Parlamentario Ciudadanos, fue aprobada por unanimidad, por la que esa proposición trata de garantizar el derecho a la vida digna de las personas con esclerosi lateral amiotròfica, con lo cual hay que agradecer el cambio de postura del Gobierno de España en el veto inicial que levantó y, por lo tanto, el agradecimiento a todos los diputados y diputadas del Congreso por permitir esas reformas legislativas que permitan esa mejora.

Pero en Illes Balears tenemos una situación que, desde luego, hace que nuestro compromiso vaya a aprobar estos puntos, necesarios para avanzar en nuestras personas que padecen ELA y su entorno familiar. Por eso, proponemos evidentemente medidas, que tienen ustedes en la proposición no de ley, encaminadas a hacer visible esta enfermedad, a la concienciación también de la sociedad en su empatía y desde

luego en su colaboración al reconocimiento a las entidades del tercer sector social y sanitario y a los profesionales que se esfuerzan cada día, a pesar de la falta de formación y de recursos también en abordar esta atención.

El grado de dependencia afortunadamente inmediato desde que aparecen los síntomas y el diagnóstico es atribuido, hoy gracias a esa proposición de ley que se aprobó en el Congreso, lo cual es un paso importante, pero lo que pedimos es que se acelere esta lista que hay todavía de espera demasiado elevada en el diagnóstico a los pacientes de ELA.

Por otro lado, se necesitan esos cursos específicos para la formación de profesionales. La capacitación también dirigida a los familiares y sus cuidadores y el voluntariado que atiende desde las entidades altruísticamente a estos familiares y a su entorno, y pedimos, evidentemente, y haría una autoenmienda *-ja acab, president, gràcies-*, me haría una *autoesmena* en el punto número 6, donde, evidentemente, se presentó, en mayo de 2021, y donde se pide, el 2022, que el Govern recoja partidas específicas en relación a una actuación multidisciplinar frente a la ELA, con lo cual sí que pido a la mesa que considere, y al resto de compañeros, la aprobación de que en el lugar donde dice "2022" diga, evidentemente, "2023". Creo que la justificación queda bastante plasmada y estoy a vuestra disposición para una réplica o alguna aclaración más.

Muchísimas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Gómez. Ara, pel Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra Martín, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, president. Des del nostre grup parlamentari, òbviament, consideram molt interessant la iniciativa presentada pel Grup Parlamentari Ciutadans. L'ELA és una malaltia greu, dolorosa, i que té un gran impacte no només en la persona que la pateix sinó també a l'entorn familiar, l'entorn proper, amb una càrrega important de la cura d'aquestes persones.

Des de la nostra formació, simplement, donar la benvinguda, agrair la iniciativa i, per descomptat, el nostre suport.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra Martín. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca no hi ha cap representant, passam al Grup Parlamentari VOX-Actua Balears, té la paraula la Sra. Ribas, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. RIBAS I MARINO:

Gracias, presidente, buenas tardes a todos los asistentes a esta comisión. Nuestro grupo también recibe con satisfacción esta iniciativa del Grupo Ciudadanos.

Nosotros siempre nos estamos manifestando a favor de que este tipo de necesidades de la población sea atendida de forma eficiente, de forma eficaz y, por tanto, creemos que las medidas que propone esta iniciativa son adecuadas, son acertadas, y nuestro voto será a favor de las mismas.

Y precisamente siempre decimos que si algo justifica que vivamos en sociedad, que paguemos impuestos, que tengamos un sistema económico y de atención social a las personas, es precisamente este tipo de temas; hay otras cosas en las que siempre decimos que estamos con gasto superfluo, con un gasto que no es necesario, pero precisamente en esto es en lo que sí que debemos invertir, en lo que sí se debe apostar, y para eso está el presupuesto público. Por tanto, todo nuestro apoyo a esta iniciativa.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sra. Ribas. Demanaré disculpes a les senyores i als senyors diputats, perquè m'he botat el torn del representant del Grup Parlamentari Popular, la Sra. Borràs, té la paraula, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. BORRÀS I ROSSELLÓ:

Moltes gràcies, president. Bona tarda, diputats, diputades. Bé, el disculp però *a lo mejor tendrá que invitarme a un café*.

(Rialles i remor de veus)

Bé, primer de tot, vull dir que des del Grup Parlamentari Popular estam totalment d'acord amb aquesta iniciativa que presenta el Grup Ciudadanos. Sabem que l'ELA és una malaltia cruel, és una malaltia que afecta sobretot persones entre 40 i 60 anys, que és una malaltia que -perquè ho entengueu un poquet- afecta tot allò que és motor, des de parlar, empassar, els moviments i a un moment de la vida que, quan la diagnostiquen, és un bon moment de la vida.

Afecta d'una manera diferent les nostres illes, la menys afectada és Menorca, i la més és Mallorca, amb una incidència de 18,1 per 100.000 habitants; en canvi, a Menorca la incidència és d'1,9; i a Eivissa i Formentera és de 2,99, hi ha prou diferència entre uns i altres.

És una malaltia que afecta més als homes, i des que es diagnostica fins que arriba al seu final passen entre 2 i 5 anys; 2 i 5 anys que, és trist, perquè hi ha molts pocs períodes de remissió, vull dir que mai no torna enrere, quasi sempre va, d'una manera més aviat o més lenta, però afecta tot el que és motor, però en cap moment no perden la seva capacitat de decidir. I són persones molt vulnerables, com ha dit la companya d'Unidas Podemos, no només ells, sinó el seu entorn.

I jo crec que, malgrat que aquesta iniciativa és molt adequada, el que més hem de tenir present és la llista d'espera. L'altre dia..., jo les veig molt aquestes persones, crec que després del neuròleg la persona que més les veu som jo i, dilluns em comentava un pacient com de content estava amb el sistema sanitari, li havien diagnosticat la malaltia a l'octubre i ell estava encantat amb el sistema sanitari.

Però fa, tal vegada dos mesos, en vaig veure un que es va torbar cinc mesos perquè el veiés un neuròleg d'un hospital. És clar, això, què fa? Quan ja l'han diagnosticat, l'ha diagnosticat metge de capçalera i ha de passar a un neuròleg, aquesta persona ja sabia que tenia ELA, i l'únic que volia era demanar l'eutanàsia. Aquest patiment d'aquests cinc mesos per a ell, o per a ella, va ser tan gros, que fins que no va aconseguir que li fessin l'eutanàsia, varen ser els cinc mesos més durs, em va comentar, fins que no varen aconseguir que l'hospital l'entrés dins el circuit, per a ella va ser molt dur.

Amb la qual cosa, totalment d'acord, però sí que faria un prec important perquè en aquests malalts, davant una sospita d'una malaltia neurodegenerativa, no s'hauria d'esperar ni quinze dies, perquè és un patiment innecessari per a aquesta gent.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Borrás. Pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears té la paraula la Sra. Pons, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, president, senyores i senyors diputats, absolutament d'acord amb aquesta iniciativa que avui presenta el Grup Ciutadans. Ho ha explicat molt bé el Sr. Juanma Gómez, aquesta és una malaltia que debuta entre els 40 i els 70 anys, és una malaltia degenerativa, és una malaltia dolorosa i és una malaltia que, a més a més, fa molta via, perquè, parlant amb testimonis de persones o familiars de persones que pateixen aquesta malaltia, es van aturant, el seu cos s'atura d'un dia per l'altre, un dia són les mans, l'altre dia són els braços, un dia ja no poden moure les cames, i això fa moltíssima via.

Així és que també crec que s'ha de remarcar la importància d'una diagnosi, una diagnosi en el moment que toca, si és aviat millor. Hi ha unes 70, 80 persones que tenen ELA aquí, a la nostra comunitat autònoma. Vull incidir en la importància de la necessitat de recursos econòmics per tractar la malaltia, però també en la importància dels recursos econòmics per fer recerca i investigació d'aquestes malalties, que són minoritàries, tot i que no tant, i que, per tant, són invisibles, com bé s'ha dit aquí.

Per tant, tot el nostre suport a aquesta iniciativa. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Pons. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Sanz, per un temps de cinc minuts.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sr. President. Bé, el nostre grup, òbviament, estarem a favor de tots els punts, ja que l'esclerosi lateral amiotròfica és una malaltia que, com bé s'ha dit ja per altres portaveus, no només afecta al pacient sinó també la seva família.

A Formentera, malauradament, varem tenir un cas el qual, a més, va poder-se tractar gràcies a tota l'estratègia d'atenció a la cronicitat, tot i que a Formentera encara no estava implementada la infermera gestora de casos, sí que hi havia una infermera que, des de la part d'Eivissa, va ajudar justament que la família pogués fer un descans, perquè hi havia esgotament familiar, hi havia un problema molt greu que la família no podia més amb tota aquesta qüestió.

I ens agrada, la veritat que ens agrada molt veure com el Grup Popular, tot i que va votar en contra al Congrés dels Diputats de la Llei d'eutanàsia, reconeix que és un dret necessari per a pacients amb un greu deteriorament cognitiu, com poden ser els pacients d'esclerosi lateral amiotròfica.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sanz. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Gamundí, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GAMUNDÍ I MOLINA:

Gràcies, president, senyors diputats, senyores diputades. En primer lloc, una salutació per a les persones que ens acompanyen pel canal de YouTube i que ens segueixen, a Cati, la presidenta d'ELA Balears, i també a totes les entitats que ens puguin seguir i ens acompanyin i que representin totes les persones que pateixen ELA, tot el nostre reconeixement a la seva labor, i més en aquests moments de pandèmia. Per a nosaltres són vostès un exemple de superació.

Pel que fa a la iniciativa en concret que es debat avui, vull dir que el nostre vot serà favorable, emperò sí que em vull centrar en alguns aspectes per contribuir al debat i per posar també en valor tota una sèrie de qüestions que no hem de perdre de vista en l'evolució de les polítiques que s'han portat a terme en aquesta comunitat autònoma en relació amb l'atenció als pacients amb ELA i que, com molt bé s'ha exposat a la iniciativa, culmina també amb l'Estratègia d'ELA Illes Balears a l'any 2019-2023. Tant de bo, evidentment, haguéssim comptat amb una estratègia de l'ELA molt abans.

Respecte del punt 1, aniré per punts, evidentment constatem que aquesta malaltia genera necessitats, grans necessitats, i dependència. Vull dir que, evidentment, els i les socialistes varem participar en la configuració del Sistema Nacional de Salut, varem impulsar la Llei d'autonomia personal i també el sistema d'atenció a la dependència, per tant, és clar que ho constatem.

També, pel que ha dit la portaveu de VOX, que parlava de les inversions que eren necessàries, en els Pressuposts Generals de l'Estat s'han posat 6.000 milions d'euros per a protecció de la salut i 2.900 milions d'euros a dependència, on, per cert, els grups amb representació estatal varem votar en contra, precisament a revertir totes aquelles polítiques que representava o les retallades que representava el govern anterior. Llavors, a nivell autonòmic podríem dir tres quarts del mateix.

Respecte dels punts 2 i 3, el meu grup va donar suport a la proposta de proposició de llei que es va presentar pel Grup Parlamentari Ciudadanos, que reconeixia... una de les qüestions més importants és el reconeixement de manera automàtica de la condició de discapacitat des del moment del diagnòstic i, evidentment, a la fase d'esmenes, el meu grup es va comprometre a proposar millores des del punt de vista jurídic, des del punt de vista constitucional i també des del punt de vista de la investigació.

Pel que fa al punt 4, vull recordar que les Illes Balears disposam de dues unitats multidisciplinàries d'ELA als hospitals de Son Espases i Son Llätzer, aquestes unitats duen a terme un abordatge integral de la malaltia tenint en compte diferents aspectes clínics i també psicològics i socials.

Les unitats multidisciplinàries es coordinen amb la resta de serveis dels hospitals de les Illes Balears, els serveis socials, l'atenció primària i també els serveis específics de cures pal·liatives.

Pel que fa al punt 5, en relació amb la formació dels professionals i famílies, s'ha de recordar que es va signar un conveni amb la Fundación Luzón, que és una fundació reconeguda quant a tot el tema de la investigació i d'actuacions en temes de l'ELA i ha dut a terme accions formatives, i si que és cert que les ha fetes amb professionals sanitaris i també per a promoció de l'autocura, no en pacients i familiars cuidadors, tal vegada s'ha d'ampliar l'espectre,estic d'acord amb el que planteja la PNL, en temes de professionals socio-sanitaris i també en temes de voluntariat.

Llavors, respecte del punt 6, veig que s'ha autoesmenat al 2023, nosaltres hi donarem suport. Sí que és cert que ja hi havia una partida pressupostària per millorar els temes de formació i també per als temes de cronicitat. I també vull recordar que acceptarem una esmena seva, de Ciutadans, per a aquest mateix objecte.

I pel que fa als punts 7 i 8, d'acord que es visibilitzin a través de curses, campanyes, a través d'accions per part del conjunt de les institucions de les Illes, així com també demanam més facilitats a les administracions al reconeixement de totes les entitats del tercer sector social, les associacions, el voluntariat i familiars dels pacients d'ELA.

Sí que és cert que també, com al meu company, m'ha cridat molt l'atenció el fet que el Partit Popular, que, a més havia estat impulsor d'una iniciativa on s'havia rebutjat obertament el posicionament en contra de l'eutanàsia, avui reconegui que evidentment aquest dret és un dret que és utilitzat per moltes persones i que, evidentment, ha estat demandat.

En qualsevol cas, per tant, i acab amb això, i sense voler ser autocomplaents i amb la voluntat de garantir una millor equitat els i les socialistes tenim un compromís ferm de feina amb les persones que pateixen ELA i les seves famílies.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Gamundí. En torn de contradiccions intervé el grup proposant, Sr. Gómez, per un temps de cinc minuts.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Gràcies, president. Avui sembla que, a més a més, per unanimitat, haurem donat una resposta des d'aquesta comissió, el Parlament de les Illes Balears visualitzarà avui i contribuirà a la visualització i a la conscienciació sobre aquesta malaltia.

Farà, a més a més, que s'insti el Govern de les Illes Balears, principalment, a través de la Conselleria de Salut i Consum i a través de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, que destini major dotació econòmica a l'atenció a la cura de les persones que pateixen aquesta patologia ELA.

Agilitarà els tràmits burocràtics per al reconeixement del grau de discapacitat, valoració d'aquests canvis de grau i també el grau de dependència.

Impulsarà i facilitarà la compra de productes necessaris per a la cura i garantir la qualitat de vida i la dignitat i autonomia i capacitat de comunicació d'aquests pacients quant al material, com els llits tipus grua, els comunicadors i programes d'ajuda i de cadires, entre altres materials.

S'adaptarà l'accessibilitat i mobilitat als habitatges i als espais públics.

Es realitzaran programes de formació específics sobre la malaltia per part del personal sanitari i socio-sanitari i els seus cuidadors.

Es dotaran els hospitals i centres d'equips multidisciplinars amb fisioterapeutes, terapeutes ocupacionals, logopedes, neuròlegs, neumòlegs, otorrins, psicòlegs, endocrins, nutricionistes, treballadors socials, infermers i infermeres de gestors de casos.

S'introduiran serveis pal·liatius des de l'inici i no sols des de la fase final de la malaltia.

Es donarà suport i es farà acompanyament a la fase final i de dol.

Es valoraran les necessitats mèdiques i socials de la família.

Es coordinarà entre els diferents professionals i equips professionals per a la millora del tractament i atenció a aquests pacients, i es millorarà, entre altres qüestions, l'atenció a les urgències.

Aquesta iniciativa que s'aprovarà avui, juntament amb la que el Grup Parlamentari Ciudadanos, en el Congrés, va dur i es va aprovar la presa en consideració el dia 8 de març, permetran precisament donar aquesta dignitat, aquesta equitat i aquesta actuació justa que correspon a unes persones que pateixen, lamentablement, una malaltia greu. Però, sobretot, i també i el que ells mateixos demanen, i ho va dir així Jordi Sabater i Pons a la seva iniciativa, des del 2008-2020 en

recollir moltes signatures per a aquesta visualització i conscienciació, no només de l'administració i de la societat, i donam una resposta no tan sols a Jordi, a moltíssimes persones que pateixen aquesta patologia, a moltes persones que encara no estan diagnosticades i que tenen una seguretat d'aquesta atenció que li pertoca en un servei públic i universal de salut, una resposta a l'Associació ELA Balears i a la Fundació Luzón i, sobretot, una resposta a nosaltres mateixos que hem fet una passa en aquest compromís d'equitat i de justícia.

Aleshores el que fem és comprometre'ns que es visualitzi materialment, que és el que demana la ciutadania, amb els pressuposts i amb els recursos i infraestructures i serveis que recull aquesta proposició no de llei.

A tots els que ens segueixen de l'associació ELA i a tots vostès, companys i companyes, diputats i diputades, moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Gómez.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Entenem que vostè ha proposat fer aquesta autoesmena al punt 6è, passar a ser l'any 2023, i pel que hem escoltat en els diferents debats dels portaveus, idò es pot donar aprovada per assentiment.

Moltes gràcies.

(La Sra. Presidenta pren la direcció del debat)

2) Proposició no de llei RGE núm. 11834/21, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a salut i benestar a través de la cultura.

LA SRA. PRESIDENTA:

Passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 11834/21, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a salut i benestar a través de la cultura. Per a la seva defensa té la paraula per part del Grup Parlamentari Socialista el Sr. Bona, per un temps de cinc minuts.

EL SR. BONA I CASAS:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, aquesta iniciativa sorgeix arran d'un informe de l'Organització Mundial de la Salut on, en analitzar 3.000 estudis es fa un recull de les evidències obtingudes a nivell de la recerca sobre els efectes de les Belles Arts en la prevenció de malalties, la promoció de la salut i la gestió i tractament de la malaltia al llarg de tota la vida.

S'inclouen les arts escèniques, això inclou música, dansa, cant, teatre i cinema; arts visuals, artesanía, disseny, pintura, fotografia; literatura, que inclou escriptura, lectura, assistència a festivals literaris; cultura en general, visites a museus,

galeries, concerts, teatre, i arts en línia, animacions, arts digitals, etc.

I s'observen efectes positius sobre malalties com la diabetis, l'obesitat i la mala salut mental. De fet, si recordam la compareixença del Sr. Oriol Lafau, ell mateix ens va dir que feia servir el teatre a les seves intervencions i va acabar la seva exposició amb la lectura d'un conte.

Són fets que, de fet, destaca el mateix informe, els nins als quals els pares els llegeixen històries abans de dormir tenen un temps de son més llarg i millor concentració a l'escola. També es destaquen els beneficis del teatre en adolescents o els efectes de la música a la salut mental i la demència.

És una mostra que aquest no és un tema nou per al Govern, com ho demostren també notícies que podem trobar com que 157 nins ingressats a Son Espases es van beneficiar de la musicoteràpia durant el 2021, tant de pacients oncològics com d'UCI pediàtrica, operats, per exemple, d'esclerosi, i es reduí així la percepció del dolor i l'ansietat vinculada a la malaltia, es fomentà la relaxació i funcionà com a suport psicològic dels pacients i acompanyants; musicoteràpia que també ha impulsant l'Hospital d'Inca juntament amb la Fundació Es Garrover, qui organitzà el primer taller de musicoteràpia i familiar; o les intervencions que també realitzen a l'hospital de dia geriàtric de Sant Joan de Déu de Palma, on els pacients de neurologia treballen la seva memòria i rehabilitació física a través de la música; o la més que necessària tasca que realitzen entitats com Sonrisa Mèdica.

Un compromís que demostra també la guia elaborada a l'any 2018 per a la prescripció social d'actius en salut a les Illes Balears, una prescripció social que suposa un mecanisme formal mitjançant el qual els professionals de la salut envien a les persones que atenen alguna de les activitats esportives, culturals o socials que ofereixen les entitats del seu entorn, amb les quals tenen un acord de col·laboració. Una prescripció social que ha demostrat que és útil per ajudar les persones amb factors de risc psicosocial, sobretot les que no requereixen tractaments farmacèutics o la psicoteràpia o no vulguin participar-hi, i ajudar-los a adquirir hàbits saludables d'una vida més activa i millorar la seva xarxa social. Les activitats es poden trobar a nivell de tot l'Estat a la web del Ministeri de Sanitat, localizasalud.sanidad.gob.es, i a nivell de les Balears ens trobam 1.319 de registrades.

Per tant, segons l'informe esmentat, i veient que l'acció d'aquest govern durant aquestes dues legislatures ja va en aquesta direcció, es poden derivar una sèrie de consideracions de les evidències incloses a l'informe que apunten tant al sector cultural d'affers socials i de salut. Seguint aquestes consideracions, es proposa que el Parlament de les Illes Balears insti el Govern de les Illes Balears a reconèixer el nombre creixent d'evidències que donen suport al paper que tenen les arts en la millora de la salut i el benestar duent a terme les accions següents, i aquí hi ha una sèrie de punts que a l'hora de registrar la proposició no de llei en varen quedar 8, però n'hi ha un que està un poc descol·locat i realment són 9.

El primer és donar suport a la implementació i intervencions artístiques quan existeixi un nombre substancial d'evidències

dels seus beneficis, i creiem que això és important perquè no deixa una porta oberta a pseudoteràpies; per exemple, llocs on hi ha evidències del seu benefici és en l'ús de la música pregravada per a pacients abans de ser sotmesos a cirurgia, arts per a pacients amb demència i programes comunitaris artístics per a la salut mental.

El punt 2, compartir el coneixement i les pràctiques d'intervencions artístiques que els diferents països han trobat efectives en el seu context, per promoure la salut, millorar els comportaments envers la salut o adreçar desigualtats i inequitats en el món de la salut. És a dir, si es realitzen estudis, doncs, poder compartir aquestes dades per veure que és efectiu i que no i, com a conseqüència d'això, donar suport a la recerca en el camp de les arts aplicades a salut, i particularment posar el focus a les àrees rellevant per a la implementació de polítiques com són els estudis que examinen les actuacions en un nivell de població ampli, o estudis que exploren la viabilitat, acceptabilitat i idoneïtat de noves intervencions artístiques.

Reconèixer el valor afegit sobre la salut, d'involucrar-se en actuacions artístiques assegurant que hi ha formes culturals diverses d'arts disponibles i accessibles per a un rang de diferents grups proporcionals al llarg de tota la seva vida, especialment de les minories que es troben en situació de desavantatge.

Encoratjar les organitzacions artístiques i culturals a fer de la salut i el benestar una part integral i estratègica de la seva feina.

Seguir promocionant activament la conscienciació de la població dels beneficis potencials que presenta per a la salut participar en les activitats artístiques, en dur a terme intervencions que encoratgen la participació artística per donar suport a estils de vida saludables.

Enfortir les estructures i mecanismes de col·laboració entre els sectors de la cultura, els afers socials i la salut, per exemple introduir programes que estan cofinançats per diferents pressuposts.

Continuar impulsant derivacions de sistemes de salut i afers socials a programes artístics, per exemple l'ús de prescripcions socials, com he esmentat abans.

I donar suport a la inclusió de continguts relacionats amb les arts i humanitats en la formació dels professionals de la salut, per millorar les seves habilitats clíniques, personals i comunicatives.

Gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. També per a la defensa d'aquesta proposició no de llei té la paraula, pel Grup Parlamentari Unidas Podemos, la Sra. Martín.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, presidenta. Durant aquesta pandèmia hem redescobert la importància de la música i de les arts en el consol, en la generació de benestar de la població, cada hora baixa, cada matí teníem gent que sortia a les balconades a cantar i aquesta música ens animava i ens estimulava.

Òbviament, dins els programes de humanització de la salut s'han d'incloure les arts, les activitats artístiques, i crec que el contingut d'aquesta proposició ha estat molt ben explicada pel portaveu que m'ha precedit.

Especialment en àmbits com pediatria i gent gran, la música i les activitats artístiques són eines fonamentals dins la teràpia o dins la bateria terapèutica, que podem utilitzar. Per a sempre recordaré una pallsa de la Sonrisa Mèdica cantant el No-ni-nó a la UCI de pediatria de l'antiga Son Dureta, el moment d'emoció que vàrem sentir tant la família com els professionals que érem allà crec que no es pot descriure amb paraules.

Música per animar activitats, per estimular també en gent gran, s'ha parlat, el Sr. Bona ha explicat el tema de les demències, veiem com amb la música poden interconnectar i rescatar records de la infància o de moments molts atresorats per aquests tipus de pacients.

En definitiva, no només hem de donar fàrmacs, no només hem de fer proves diagnòstiques, hi ha moltes altres qüestions que poden millorar la vida i la salut dels pacients i les famílies. I des d'aquí convidam a tots els grups que facin les seves aportacions i que donin suport a aquesta iniciativa.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Obrim ara un torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula la Sra. Borrás.

LA SRA. BORRÁS I ROSSELLÓ:

Gràcies, presidenta. Bé, des del Grup Parlamentari Popular estam totalment d'acord amb aquesta iniciativa. Ja des del 2019, que l'OMS va fer aquesta publicació sobre els beneficis de les arts a la salut, ha estat una cosa que des de diferents autonomies governades pel Partit Popular s'ha dut a terme; per exemple, l'autonomia de Madrid va fer un conveni amb la Facultat de Belles Arts per fer diferents aportacions; també a Catalunya s'han fet altres iniciatives.

I no podem dir que no a aquesta iniciativa perquè és una iniciativa que fomenta tant les belles arts com la salut, però sobretot des d'un punt de vista de promoció de la salut i la prevenció de la malaltia, i també des del punt de vista de la rehabilitació, està ben comprovat que les persones es rehabiliten abans en entorns de les arts.

Moltíssimes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon ara al Grup Parlamentari Ciudadanos, té la paraula el Sr. Gómez.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Gràcies, presidenta. Nosaltres li donarem suport. Poca aportació hem de fer perquè trobam que almanco vull dir en propositiva, nous punts, perquè evidentment amb el debat sempre aportam i milloram crec la comunicació d'aquesta iniciativa, però crec que és prou completa.

Aquí es varen presentar també iniciatives a l'àmbit molt específic com és la musicoteràpia i es va parlar sobre aquest tema, i és important també que s'hagi avançat.

També permet aquesta actuació a través del benestar i a través de la cultura, el benestar de la salut. El que permet també és que a través de les arts escèniques, específicament, com un espai per desenvolupar no tan sols la promoció sinó també per evitar la cronicitat, ajuda i són pal·liatius per a aquesta situació també. Per tant, el reconeixement a la tasca que fan artistes, autònoms i associacions artístiques i professionals en visualitzar i també sensibilitzar a través, precisament, de les diferents manifestacions culturals.

La salut afectiva i emocional i la salut mental també són aspectes que queden abordats amb actuacions dins d'aquesta línia de promoure la salut i el benestar a través de la cultura i, per tant, creiem que complementen moltes de les actuacions que avui mateix, precisament, aquí treballarem, entre ells..., avui hem debatut entre ells el que parlàvem dels pacients, de les persones que pateixen per exemple ELA.

Per tant, nosaltres reiteram que creiem que és oportuna i necessària i li donarem suport.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Correspon ara al Grup Parlamentari VOX-Actua Balears, té la paraula la Sra. Ribas.

LA SRA. RIBAS I MARINO:

Gracias, presidenta. Por supuesto, nosotros también daremos apoyo a esta iniciativa. Es una iniciativa positiva, desde luego que las artes influyen en el bienestar de las personas, en el estado de ánimo.

Yo, como anécdota, puedo comentar, que seguro que todos lo hemos vivido, cuando entramos en un avión y vamos a despegar o vamos a aterrizar, algunas compañías te ponen musiquita, música clásica ¿verdad?, y se agradece muchísimo porque te ayuda a relajarte, sobre todo si tienes algún tipo de duda, porque el tiempo no está muy bien en ese día o por cualquier otra cosa.

Por tanto, evidentemente, con más motivo cuando una persona está pasando por una situación de estrés, por una

situación delicada, pues, por supuesto que todo esto puede ayudar al bienestar de las personas, y todo lo que sea en ese sentido es bienvenido.

Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon el torn a El Pi Proposta per les Illes, té la paraula la Sra. Pons.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, presidenta. Crec que és una iniciativa adequada, no només pel que ha passat els darrers anys a la nostra comunitat i en el món, parl concretament de les darreres crisis que hem viscut, de la crisi de la pandèmia i també de les guerres que estan a prop i altres situacions doloroses, com és la que travessa ara mateix el poble sahrauí, són qüestions que directament o indirectament fan sentir-nos més sensibles, més tristos.

Per al cas concret de la pandèmia, sembla que ha posat de relleu la importància de la cultura i l'art per a la nostra salut mental i també per a la nostra capacitat de cohesió social tan necessària pensam a hores d'ara; contribueix al desenvolupament individual, col·lectiu, ens fa riure, ens fa relaxar, ens fa sentir bé, ens fa oblidar-nos de problemes quotidians i d'estrès innecessari. Els costos socials de la crisi de la pandèmia, per exemple, han tocat diverses dimensions socials i polítiques, és cert també que els més vulnerables al final són aquells que s'han exposat més, que han pagat el preu més alt, que el paguen en termes econòmics, en termes socials i també emocionals.

Hi ha una experiència molt interessant, investigant sobre aquesta iniciativa, al nord-oest d'Itàlia, que és una regió de bones pràctiques, parl concretament de Piemonte, Liguria i Valle d'Aosta, una de les fundacions més grans d'Europa ha fet una enquesta sobre cultura i salut, i està clar que els resultats han estat espectaculars: una de les iniciatives que s'han fet, n'hem apuntat algunes, una és Dédalo Bola, que és un projecte comunitari que promou un estil de vida saludable, a través de col·laboracions intersectorials; n'hi ha un altre que és un projecte de narració de contes, aquí s'ha parlat de la música a hospitals o de situacions com Somriure Mèdic, o la Sonrisa Mèdica, que també són absolutament terapèutics amb infants, idò ells el que fan és un projecte de narració de contes, implementat precisament en entorns sanitaris; n'hi un altre que és un projecte, que també és divertit i creiem que engrescador, i també terapèutic, que és traslladar les oficines de metges de capçalera a entorns culturals, amb la qual cosa sembla que és menys greu, sempre que es pugui, està clar; i, per altra banda, també n'hi ha un que és Danzarte, que és un procés d'investigació avançada, dedicat a persones vulnerables que els dona l'oportunitat de veure una obra d'art amb tot el cos.

Són iniciatives en aquest món de bojós, bogeries com aquestes creiem que són absolutament saludables, així que nosaltres hi votarem a favor.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, vagi per endavant que donarem suport a aquesta proposta i justament perquè des de Formentera, així com a Eivissa es té en consideració des de ja fa molts d'anys, aquest any es compliran 5 anys del programa Plantagrama, un programa justament orientat a dur la música als hospitals. A l'Hospital de Formentera també s'ha fet un concert almenys de Plantagrama, del qual va tenir la sort de ser un dels participants tocant el violí.

I sí que és cert que, enllaçant-ho amb la proposició que hem parlat abans, el pacient que hi havia d'ELA a l'Hospital de Formentera va poder gaudir d'aquesta situació i ens va agrair, justament, com l'havia fet almenys oblidar-se un poc de la situació que havia patit.

També són iniciatives que van dins del marc d'humanització de l'assistència sanitària. Hem de pensar que l'assistència sanitària moltes vegades està molt deshumanitzada i hem d'apropar algunes qüestions, i l'art és una d'aquestes que pot fer que l'assistència sigui més humana.

Altres exemples poden ser el que va passar també a l'Hospital de Formentera, a l'any 2017 es va fer un concurs fotogràfic d'Alletament Matern, i aquestes fotografies després varen ser donades a l'hospital i encara hi ha una exposició permanent d'aquestes obres als passadissos, perquè l'espera dels pacients, tot i que sigui per a atenció especialitzada, algunes d'aquestes fotografies que estan justament al passadís per anar a veure el cardiòleg o han d'anar a veure l'oncòleg, i sí que fan que sigui una qüestió per alleugerir aquesta situació d'estar a l'hospital.

També iniciatives com el Dogspital que hi ha a Can Misses, no és tant de cultura, però sí que és de pensar que el pacient té relacions amb animals també, les relacions personals també es traslladen als que tenen cura d'animals i tenen aquesta sensació de poder tenir el seu animal prop seu i és una situació d'humanització també de l'assistència.

I acabar amb una qüestió també molt important, com és la decoració dels hospitals, a la planta de pediatria de Can Misses també es fa un concurs, dins de la iniciativa 12+1, on es fa un concurs de veure qui és el que millor decora l'hospital i hi ha un concurs entre diversos serveis, entre els quals el de pediatria, perquè els nins o els pacients ho passin d'una manera diferent. Així com també a l'Hospital de Formentera, un betlem que es munta cada any i que es fa directament pels professionals.

És per això que es veu que apropar la cultura als pacients, dur-la dins els hospitals, també fa que la seva estada sigui de més qualitat. Així que, com he dit, donarem suport a aquesta proposta i l'enhorabona.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. En torn de contradiccions intervenen, per part del Grup Parlamentari Socialista, el Sr. Bona.

EL SR. BONA I CASAS:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, agrair el suport sembla que unànime dels grups parlamentaris i simplement destacar una de les forteses dels projectes artístics en el món de la salut, mentre que altres activitats també poden tenir elements que promouen la salut, com per exemple pot ser l'exercici físic, les arts, és cert que combinen altres factors, una estètica i una bellesa intrínseca, de l'expressió creativa, que això crea una motivació extra per al pacient d'involucrar-se més enllà d'una perspectiva de tenir una bona salut, a més que una intervenció artística també pot tenir altres efectes beneficiosos. I com a exemple personal, quan em vaig rompre el braç, vaig haver de fer rehabilitació i va ser molt més agradable interpretar aquest exercici que havia de fer, com posar música i ballar, i així em sabia manco greu, que no haver de fer un exercici repetitiu.

Res més, agrair el suport a la iniciativa i gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Pel Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Martín.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, presidenta. Agrair el suport dels grups. La veritat és que les arts ens humanitzen, ens fan més propers a altres, l'acte creatiu ens ajuda a créixer i estar millor i també a participar en activitats col·laboratives. I aquí reprendria una mica la reflexió que ha fet la diputada Sra. Pons, en el sentit que necessitam una societat més coordinada, més justa i on estiguem més acompanyats, i les arts sempre ens han ajudat en això al llarg de la història. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Acabat el debat, si us sembla bé, com que hem escoltat tots els debats, es podria aprovar, si tots els portaveus em dieu que sí, per assentiment. Sí?

En conseqüència, quedaria aprovada per assentiment la Proposició no de llei RGE núm. 11834/21, relativa a salut i benestar a través de la cultura.

3) Proposició no de llei RGE núm. 12008/21, presentada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, relativa a evitar el sobrepès i l'obesitat infantil.

Passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 12008/21, presentada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, relativa a evitar el sobrepès i l'obesitat infantil. Per a la seva defensa té la paraula, per part del Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, la Sra. Pons, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, Sra. Presidenta. Així és, avui presentam una proposta no de llei sobre el sobrepès i l'obesitat infantil, és i ha esdevingut un problema a escala mundial i com més pobres són les societats més nins obesos hi ha. L'Organització Mundial de la Salut estima que un 10% de nins i nines en edat escolar presenten sobrepès i, dins aquest col·lectiu, el 25% ha desenvolupat un quadre d'obesitat.

A Espanya, segons l'estudi sobre alimentació, *Activitat física, desenvolupament infantil i obesitat*, referent a l'any 2019, un 40% de nins i nines d'entre 6 i 9 anys tenen sobrepès o obesitat i, segons l'INE, el 20% dels adolescents presenta aquesta condició. Aquesta estadística situa a Espanya com el quart país europeu amb major prevalença d'obesitat infantil.

A Balears, segons dades del segon estudi sobre *La prevalença de l'obesitat a les Illes*, realitzat durant el curs 2016-2017, un de cada quatre alumnes presenta sobrepès. Crec que aquestes xifres es veuran incrementades els propers anys, per les informacions de què disposem, tot i que no són definitives.

L'evolució estadística demostra que una vegada que es desenvolupa obesitat és molt difícil perdre pes en el futur i, segons l'Organització Mundial de la Salut, entre un 50 i un 70% dels adolescents obesos han continuat sent també obesos d'adults. L'obesitat infantil suposa l'inici de moltes malalties, com són la diabetis, el càncer, malalties cardiovasculars, que amb més probabilitat acabaran desenvolupant a la seva edat adulta.

A més a més, com deia al principi, l'excés de pes afecta més a les famílies que tenen la renda més baixa. Així, aquest estudi estableix que a les famílies que ingressen menys de 18.000 euros a l'any, hi ha una prevalença d'excés de pes del 47%, amb un 23% d'obesitat, mentre que en els que guanyen més de 30.000, aquesta dada baixa al 33, amb un 11,9% d'obesos. Les causes són físiques, són de salut, però també són emocionals, són de salut mental, són de relacions socials i de tantes coses que serveixen als joves i adolescents per reafirmar-se davant els que són iguals i també davant les persones majors.

Per tant, pensam que és imprescindible que entre tots facem una visibilització que això és un problema i sobretot que també es facin teràpies perquè tots acceptem com som, però sempre des de la possibilitat d'evitar l'obesitat infantil.

Per tant, proposam que instem el Govern, el Parlament de les Illes que impulsi a l'executiu a campanyes informatives de sensibilització i de prevenció de l'obesitat entre els joves i adolescents.

Instar també impulsar un pla d'actuació contra l'obesitat infantil, promoure programes que instin els joves i adolescents a dur una vida més saludable. Hem de dir que entre un 50 i un 70% dels nins obesos, com deia, ho seran tota la vida, i un 63% dels infants no fan esport. Pensam que *mens sana in corpore sano* és una màxima que també haurien de tenir aquestes generacions joves.

També instam el Govern a augmentar les plantilles en els centres d'Atenció Primària de nutricionistes, psiquiatres i psicòleg clínics especialitzats en obesitat infantil per donar un servei de qualitat als ciutadans de les Illes davant aquesta patologia.

I ja per acabar, en el punt 5è, impulsar i coordinar sinergies entre professionals, representants i autoritats competents dels sectors sanitaris, publicitari, tercer sector, comunitat educativa i associacions implicades per tal d'arribar a acords que permetin lluitar contra l'obesitat infantil.

Aquesta és la nostra proposta, esper el seu vistiplau. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

S'han presentat, conjuntament, pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, les esmenes RGE núm. 2777 i 2781/22 i, per a la seva defensa, té la paraula, per part del Grup Parlamentari Socialista, el Sr. Dalmau, per un temps de cinc minuts.

EL SR. DALMAU I DE MATA:

Molt bé. Gràcies, presidenta. En primer lloc, volíem agrair des del nostre grup a la Sra. Pons, la portaveu d'El Pi, que hagi presentat aquesta proposta no de llei, aquesta PNL, perquè per a nosaltres és un tema important que, com bé saben, en diverses ocasions ja hem debatut en aquesta comissió de Salut en el marc de diferents PNL presentades a iniciativa del nostre grup, del Grup Parlamentari Socialista, també d'Unides Podem i de MÉS per Mallorca, sobre qüestions relatives a l'alimentació.

Recordaran la primera d'aquestes, la primera que vàrem debatre, era relativa al manteniment d'una alimentació saludable front la pandèmia de la COVID-19, fruit de la publicació realitzada per l'Acadèmia Espanyola de Nutrició i Dietètica i el Consell General dels Col·legis Oficials de Dietistes i Nutricionistes, sobre l'impacte de la COVID-19, de l'impacte de la pandèmia sobre l'alimentació. Un informe que es va publicar el 17 de març de 2020, només tres dies després de l'inici del confinament. I recordaran també que en aquella PNL posàvem de relleu la necessitat de combatre les boles que també es varen generar en relació amb la pandèmia i l'alimentació, com per exemple, que hi havia aliments que podien prevenir i pal·liar i fins i tot curar la COVID-19.

En qualsevol cas, més recentment hem aprovat també, pràcticament per unanimitat, dues PNL més en relació amb l'alimentació: una, la primera, sobre l'ampliació dels àmbits d'aplicació del decret relatiu a la promoció de la dieta mediterrània; i la segona, en relació amb el suport a la campanya que ha impulsat la Comissió Europea que es defineix com a HealthyLifestyle4All.

Per tant, novament agraïm aquesta PNL que presenta el Grup Parlamentari El Pi, perquè torna posar damunt la taula la importància de mantenir una alimentació saludable, en aquest cas, també pel que fa a l'obesitat i al sobrepès infantil, juvenil o adolescent, que sabem que és el moment en què s'ha de

prevenir aquesta qüestió, perquè després se'n poden derivar amb el pas dels anys diferents malalties derivades d'aquesta situació d'obesitat o de sobrepès.

Certament, ens trobam davant una malaltia o d'un problema greu, que, segons l'informe *Alimentando un futuro sostenible. Estudio sobre la inseguridad alimentaria en hogares españoles antes y durante la COVID-19*, impulsat per la Universitat de Barcelona i la Fundació Daniel i Nina Carasso, comenta que a Espanya, fins a 90.000 morts a l'any, s'associen a dietes inadequades, i les despeses directes de tractar el sobrepès sumen al voltant de 1.950 milions d'euros cada any. D'acord amb l'informe del Ministeri de Sanitat al qual al·ludeix aquesta PNL del 2019, al voltant del 60% de les persones pateixen sobrepès o obesitat.

Diversos estudis, com bé deia la Sra. Pons, la portaveu d'El Pi, posen de relleu que les persones que pateixen malalties relacionades amb la dieta són aquelles que experimenten situacions socioeconòmiques precàries. D'aquesta manera, per exemple, el 47,3% dels nins i nines que viuen en entorns familiars amb ingressos inferiors als 18.000 euros anuals, pateixen problemes de sobrepès o obesitat, en comparació amb el 33,7% de menors en aquesta situació que viuen a llars amb un ingrés superior als 30.000 euros anuals. Per tant, com bé esmenta aquesta PNL, es fa també menció d'aquesta pobreobesitat.

Evidentment, donarem suport a la majoria de punts d'aquesta PNL perquè planteja qüestions interessants, si bé és cert que a hores d'ara no partim de zero en relació amb el foment d'una alimentació i d'uns patrons d'alimentació saludables, per exemple, existeixen diferents programes, com el de Salut Infantoadolescent, que es publica des del 1991, la darrera actualització és del 2018, que defineix l'estratègia d'obesitat infantil; també l'Estratègia social de la promoció de la salut de les Illes Balears 2016-2026, que recull, entre d'altres, objectius per millorar els hàbits de la ciutadania i l'alimentació saludable; i també un altre element que hem de tenir en compte és el programa Vida sana, vida bona, que promou la Direcció general de Salut pública i participació en els centres educatius de la nostra comunitat autònoma.

En tot cas, hem presentat una esmena al punt quart d'aquesta PNL, que no pretén altra cosa que adequar la seva redacció a l'acord pres, per unanimitat, la setmana passada a la moció presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a Atenció Primària, i que esmentava l'increment del nombre de professionals sanitaris, i també el termini per a l'execució d'aquest increment de professionals a l'àmbit de l'Atenció Primària que, en qualsevol cas, esperam que la portaveu del Grup Parlamentari El Pi vulgui acceptar.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon ara, també, per a la defensa d'aquestes esmenes, al Grup Parlamentari Unidas Podemos, té la paraula la Sra. Martín.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, presidenta. Idò hem de dir que benvinguda també aquesta tercera iniciativa d'avui horabaixa en relació amb la prevenció i actuació enfront de l'obesitat infantil i el sobrepès, evidentment.

Hem de tenir molt clar i molt en compte que infants obesos seran adults malalts, a un moment o altre la seva vida desenvoluparan complicacions derivades d'aquesta situació que han patit a la infància.

I voldria aprofundir en dues qüestions, en la qüestió del determinant social de la salut, en la precarietat i la manca de recursos econòmics de les famílies, perquè no n'hi ha prou amb la voluntat de dur endavant hàbits de vida saludable, s'han de poder adquirir aquests hàbits. Llavors, aquelles famílies en situació més precària econòmicament tenen més dificultats, viuen a barriades amb manco recursos i equipaments perquè els infants puguin fer esports i tenen accés a dietes manco saludables. I hem de recordar que els productes alts en greixos i alts en sal i sucre solen ser més econòmics que aquells més saludables. Llavors, la cistella de la compra no és igual en funció de cada casa i no té repercussió igual sobre de la salut en funció de cada casa.

Llavors, totes aquelles polítiques que vagin orientades a l'Ingrés Mínim Vital, que tothom tenguí garantits uns mínims, aquestes polítiques que duem a terme tant a nivell del Govern estatal com a nivell del Govern de les Illes Balears, són positives i ajuden en aquest sentit.

També remarcar que aquests comentaris, que de vegades hem sentit per part de polítics absolutament ignorants i irresponsables, com "*no será tan pobre cuando está tan gordito*", idò són realment mostra de la ignorància supina de determinada casta política.

En definitiva, totalment d'acord amb la iniciativa presentada, pensam que s'ha de fer feina en promoció de la salut, en prevenció. En aquest sentit, hem presentat dues esmenes, com bé ha comentat el portaveu del Partit Socialista en relació amb el punt 4, per adequar-lo i que anàs en consonància amb la que vàrem aprovar la setmana passada.

I també n'hem presentada una de cara a poder impulsar la consulta d'Atenció Primària, la consulta jove, que es du a terme de manera col·laborativa entre Atenció Primària i els centres educatius de la nostra comunitat autònoma; és un àmbit, és un espai de salut, que està immers dins el sistema educatiu, que pensam que és molt positiu i que s'hauria d'impulsar perquè fa feina amb tota una sèrie de qüestions però, evidentment, el sobrepès i l'obesitat també poden ser una d'aquestes.

Així que, en definitiva, donarem suport i esperam que es puguin acceptar aquestes propostes que hem fet. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Obrim ara un torn de fixació de posicions, pel Grup Parlamentari Popular té la paraula la Sra. Borrás.

LA SRA. BORRÁS I ROSSELLÓ:

Moltes gràcies, presidenta. Bé, en primer lloc, volia fer una consideració al primer punt que hem parlat avui, respecte de l'ELA, i volia dir que certs grups han fet referència que jo acceptava l'eutanàsia. En cap moment hem parlat d'eutanàsia, he parlat del respecte que es mereixen les persones amb ELA i que no hi hauria d'haver llista d'espera per a aquestes, en cap moment no m'he posicionat respecte de l'eutanàsia.

Ara, passant al punt que ara ens ocupa, voldria començar per l'esmena que han fet el Partit Socialista i Unidas Podemos respecte de la introducció de nutricionistes a Atenció Primària i vull dir que hi estam totalment d'acord i que donarem suport a aquesta proposició no de llei.

I s'ha de dir que des del 2003 hi ha la figura del nutricionista com a professional sanitari i aquí, en aquesta comunitat autònoma, el 2016 es va incloure en el catàleg de professionals, però encara no s'ha fet cap convocatòria pública d'aquesta especialitat, sí que s'han fet crides públiques, però no s'ha fet cap convocatòria.

En aquests moments, a Atenció Primària no hi ha nutricionistes, i els nutricionistes que hi ha als diferents hospitals són becaris o pagats per entitats bancàries.

Respecte de l'obesitat, efectivament, és una malaltia -malaltia- que no són *malos hábitos*, sinó que és una malaltia que mata més que el tabac, i que l'obesitat infantil és un dels problemes més greus que tindrem en el segle XXI i Espanya és el segon país d'Europa en incidència.

Respecte de la dieta mediterrània i de les PNL que s'han fet aquí i del Decret llei de dieta mediterrània, s'ha de dir una cosa, que sí, que efectivament és un molt bon decret, és un decret amb molt bones intencions, però que en els instituts es continuen venent begudes ensucrades i aliments ultraprocessats, es fa a tots els instituts i, a més, a tots els hospitals.

Per tant, és el que vàrem dir des del primer dia: si no fem campanyes d'inspecció perquè s'acompleixin aquests decrets, campanyes d'inspecció per vigilar que s'acompleixin aquests decrets i, sobretot, des de l'escola s'han de fer polítiques perquè els nins aprenguin a menjar bé, no només per evitar l'obesitat, sinó per evitar el que hem dit en altres PNL que evitar els trastorns de la conducta alimentària, que maldament siguin una malaltia es poden reconduir.

Per suposat que donarem suport a aquesta iniciativa.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Pel Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Gómez.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Gràcies, presidenta. Jo crec que s'ha tocat, s'ha abordat prou aquí el caire d'actuació clínica, l'actuació sanitària, i jo

crec que és important complementar-ho un poquet i aportar al debat el que suposa la conscienciació social i, sobretot, la implicació de tota la societat, i sobretot per a l'àmbit del disseny de les campanyes, perquè tinguin una estratègia efectiva, és a dir, el sedentarisme no és una qüestió només d'alimentació, és una qüestió també d'hàbits més sedentaris de cada vegada més i sembla que el desplaçament, el caminar mateix es lleva de la vida diària, i en l'esport que no sigui purament qui s'ho pugui permetre dins un gimnàs i, per tant, hi ha espais, a Ciutat hi ha espais públics on la promoció de l'exercici i també d'hàbits saludables hi és, i jo crec que s'han de fomentar, amb la qual cosa aquestes sinèrgies que comentava en aquesta iniciativa la Sra. Pons, són importants tenir-les en compte i no deixar-les amb manco importància.

Aquests plans d'actuació, aquests plans estratègics s'han d'abordar des de la prevenció i des de la promoció també i comptant amb el tercer sector. De fet, va ser el tercer sector infantil i juvenil, precisament les associacions de temps lliure, que treballen amb infants i joves, especialment des de la infància, les que varen sol·licitar en el seu moment, ara a l'IB Jove, abans era a un altre ens públic, que les activitats de lleure infantil i juvenil, com són les cases de colònies, com són els campaments i com són els albergs, a les minuts que es feien allà i, a més a més, a les màquines expenedores d'aquest material, que comentava que encara són presents a instal·lacions públiques, sí s'adaptassin directament a afavorir un consum saludable, un consum intel·ligent, un hàbit saludable. I també les campanyes d'informació i per a la promoció d'aquesta salut i dels hàbits saludables i d'una alimentació saludable, fossin visuals en aquest entorn d'oci i temps lliure, on evidentment el consum és diferent, és més obert.

Per tant, crec que aquestes sinèrgies i aquestes estratègies s'han de tenir en compte, no tan sols des de l'àmbit tècnic sanitari i sociosanitari, sinó amb la participació social, amb participació del tercer sector.

És un repte el tema de les màquines expenedores de..., no sé com es diuen exactament, d'aquest tipus de material, com és també el tema del comerç just, on evidentment sí que hi ha productes que són de molt contingut calòric, però evidentment, a més a més, són saludables, és a dir, és un consum (...) sucre saludable i un tractament d'aquest producte saludable. També és un repte per a l'administració incorporar aquests productes de comerç just i la seva promoció a tot... aquí mateix, a aquest espai de les conselleries, dels hospitals, dels centres educatius o de les mateixes institucions públiques.

I, per tant, a l'hora de dissenyar aquest pla, que serà una oportunitat evidentment per incidir i aportar tota aquest debat propositiu que anunciam aquí, en aquesta comissió.

Nosaltres evidentment li donarem suport tal i com està presentada aquesta iniciativa.

LA SRA. PRESIDENTA:

Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears té la paraula la Sra. Ribas.

LA SRA. RIBAS I MARINO:

Gracias, presidenta. Nosotros también, por supuesto, vamos a apoyar esta iniciativa que además la encontramos muy oportuna, porque lo cierto es que existe en general bastante desconocimiento sobre la obesidad y las graves consecuencias que tiene para la población.

La obesidad está reconocida como una enfermedad crónica, pero lo cierto es que no hay ninguna estrategia global a nivel nacional para el tratamiento y prevención de este problema, que, como bien incide esta iniciativa que debatimos hoy aquí, no solo afecta a la población adulta, sino que también se ceba con la población infantil. Y, según algunos datos que he recogido, resulta que los niños que sufren sobrepeso, en un 95% ese sobrepeso está originado por una mala alimentación, y solo en un 5% de los casos la obesidad infantil se debe a la acción de otras enfermedades.

Por este motivo, nuestro grupo en el Congreso de los Diputados ya solicitó la elaboración de un plan estratégico para combatir y tratar la obesidad, que contemple la puesta en marcha de unidades específicas de obesidad en Atención Primaria, centros especializados y hospitales.

Precisamente, las personas afectadas por obesidad han sido de las más afectadas por la COVID-19, dado que en las personas obesas la enfermedad ha sido más grave, la tasa de hospitalización y la necesidad de ventilación asistida ha sido mayor que en el resto de enfermos, y el porcentaje de mortalidad consecuentemente también ha sido más alto.

En esta iniciativa se solicita la creación de unidades específicas de cirugía bariátrica también, la reducción de la lista de espera, que también ha sido agravada por culpa de la pandemia y de la COVID-19, y también un plan estratégico de abordaje de la obesidad con optimización, precisamente, de programas de prevención infantil, puesto que sí que es cierto que la obesidad infantil marca el metabolismo que va a tener luego esa persona a lo largo de su vida.

Por tanto, es muy importante incidir precisamente cuando son pequeños, cuando son bebés, pero también cuando son adolescentes porque vuelve a haber otro pico en el que es muy posible que haya probabilidades que una persona, un niño que no ha tenido obesidad, pero en la adolescencia tiene obesidad, después ya continúe siendo obeso el resto de su vida con muchas dificultades para poder perder peso hasta una situación saludable.

Y, evidentemente, antiguamente o en otras sociedades a lo mejor una persona que está obesa será por la cantidad de alimento que ingiere, pero hoy en día yo creo que todos sabemos ya que en nuestra sociedad, en una sociedad en la que no tenemos al alcance de nuestra mano los alimentos, sino que tenemos que irlos a comprar, y ya sabemos todos lo que ocurre, lo de la cadena de transporte, precisamente tan de moda hoy en día, ¿no?, pues que tenemos elementos naturales y alimentos procesados: a los naturales no se les adiciona industrialmente ningún componente, ni sal, ni azúcar, ni grasas, ni otros componentes, son más percederos por ese motivo y, por tanto, son más caros porque son más difíciles de almacenar. Y, en

cambio, los alimentos procesados es todo lo contrario, reciben un procesamiento industrial que cambia la naturaleza del alimento, al adicionar materia grasa, sal, azúcar, aditivos u otros componentes que alteran el perfil nutricional de ese producto.

Por tanto, hoy en día podemos afirmar que mantener la línea resulta mucho más caro que perderla y, por tanto, yo no sé a quién se refería la portavoz que ha comentado eso de que “si está gordo es pobre o no es pobre...”, vamos, creo que es precisamente todo lo contrario, ¿no? Evidentemente, las familias con menos recursos pueden tener menos acceso a alimentos naturales y, por tanto, es más probable que pueda haber un problema de obesidad.

Gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Correspon al Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, òbviament donarem suport a aquesta proposta, esperem que es puguin acceptar les esmenes ja que creiem que s'adeqüen més a la realitat que seria necessària per atendre aquesta proposta.

Sra. Ribas, quan diu que no existeix cap estratègia nacional, ja li vaig dir a una altra comissió, només és un moment de Google: estratègia nacional, obesitat infantil, i apareix la que té el Ministeri de Consum des de l'any 2011. Fins i tot els seus socis a Castella i Lleó ja varen treballar en aquest punt com a Govern d'Espanya i continua avui en dia aquesta estratègia, que es pot revisar, en la qual hi ha els indicadors d'obesitat infantil, de sobrepès infantil, del que afecta.

Sí que és cert que l'Estratègia de l'Obesitat Infantil l'hem de veure des de tots els factors que té, els factors són de l'inactivitat i el sedentarisme, tenim una societat en la qual educam els nins en què el sedentarisme sigui una màxima, cada vegada es mouen menys, fan menys esport, i és un dels factors de l'obesitat.

També el factor de l'alimentació, com bé s'ha dit, per part de diversos portaveus dels grups parlamentaris, que l'alimentació té un problema, es pot mirar per la qüestió de la vaga de transports que tenim ara, com a puntualment, però crec que l'hem de mirar d'una manera... apujar un poc el nivell d'aquesta lupa o d'aquest mirall, perquè la qüestió que l'alimentació pugui ser..., no és només pel tema del transport, és una qüestió que hi ha famílies que si no treballem perquè tinguin un sou digne, com s'ha fet, no es poden comprar aliments com pertoca. Fer una reforma laboral, per exemple, o incrementar el salari mínim sí que pot ajudar que les famílies puguin fer una compra més saludable, perquè, per molt que arribin productes en una vaga de transport, quan en algun moment acabi, si no tenen un sou digne no poden comprar aliments com pertoca.

L'obesitat, com bé ha dit la portaveu proposant d'aquesta iniciativa, pot dur a malalties cròniques després, com poden ser les malalties coronària, com pot ser la diabetis tipus 2, pot ser el càncer, pot ser la hipertensió, accidents cerebrovasculars o fins i tot també la dislipèmia o també que tinguin colesterol o triglicèrids. És un problema molt greu que afecta la vida adulta, també ho ha dit la portaveu del Grup Podem, que els nins obesos d'avui en dia seran adults malalts d'alguna d'aquestes malalties.

Hem de treballar conjuntament també perquè hi ha factors culturals avui en dia, la (...), hi ha factors culturals que no veuen l'obesitat com una malaltia, i crec que també hem de treballar que es vegi com el que és realment, és una malaltia que afecta tots els factors de la vida.

I després també s'ha dit, i molt encertadament, el tema de la salut mental que pot afectar pel tema de l'obesitat, vivim en una cultura en la qual la imatge moltes vegades ho és tot, llavors, l'obesitat també pot influir en problemes de salut mental o fins i tot en trastorns que ja hem treballat aquí, com trastorns de la conducta alimentària que poden venir derivats també d'una obesitat en què els nins poden patir fins i tot casos de *bullying*. Llavors, és molt important que es treballi amb tots els factors d'una manera integral.

L'OMS, l'Organització Mundial de la Salut, ja estableix com una piràmide en la qual s'ha de treballar en primer lloc per part dels pares, és la nostra obligació ser l'exemple en el qual es reflecteixin els nostres nins; des de l'escola, el mestre és l'altre mirall en el qual els nins s'han de mirar i han de veure conductes saludables, és molt important que treballem en aquesta fita dins les escoles; la societat civil, el tercer sector, les ONG també han de fer una tasca de conscienciació perquè es vegi que s'han de fer activitats, lluitar contra el sedentarisme o també hàbits de vida saludable; el sector privat s'ha treballat, no pot ser que les begudes o els aliments que siguin ultraprocesats o begudes ensucrades siguin més barates o es potenciï d'alguna manera que es consumeixin; les estratègies nacionals com la que ja existeix i que continua avui en dia i s'hi ha de continuar treballant; i òbviament les recomanacions per part de l'Organització Mundial de la Salut que ja treballen en temes d'una dieta saludable, com la dieta mediterrània que s'ha de continuar potenciant i també en programes com hi ha a la Unió Europea per al tema de l'activitat física.

És per això que donarem suport i esperem que s'acceptin les esmenes que s'han presentat.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Ara procedeix la suspensió de la sessió per un temps de deu minuts, per la qual cosa es demana al grup proposant si... -no, ja em diu que no. Per tant, té la paraula el Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, presidenta. Tan sols agrair a tots els portaveus parlamentaris d'aquesta comissió totes les aportacions que s'han fet, que crec que han estat molt interessants i engrescadores, i dir que sí, que acceptarem aquestes esmenes per al bé de la

unanimitat i seguirem vigilants perquè millorem també en aquesta qüestió en matèria sanitària.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. En conseqüència, acabat el debat, entenc que s'han acceptat totes les esmenes, per la qual cosa si tots em feu una capada podem aprovar per assentiment aquesta proposició no de llei.

En conseqüència, quedaria aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 12008/21, relativa a evitar el sobrepès i l'obesitat infantil.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS
